

ΟΛΥΜΠΙΑ

ΗΛΕΙΑ

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

World Heritage
Convention

Το ιερό της Ολυμπίας άνησε από το 10ο αι. π.Χ. έως το 426 μ.Χ., οπότε ο αυτοκράτορας Θεοδοσίος Β΄ κατήργησε όλα τα αρχαία ιερά. Λειτουργήσε ως μεγάλο θρησκευτικό, πνευματικό και αθλητικό κέντρο και υπήρξε πόλος έλξης του ελληνισμού και ο δεσμός της κυρίως Ελλάδας και των αποικιών της Μεσογείου και του Εύξεινου Πόντου.

Ο ιερός χώρος της Ολυμπίας, η Άλις, άρχισε να διαμορφώνεται κατά το 10ο-9ο αι. π.Χ. και ήταν αφιερωμένος κυρίως στον Δία. Κατά την αρχαϊκή περίοδο (7ος-6ος αι. π.Χ.) χτίζονται τα πρώτα μνημειοκτίρια και σιγά σιγά προστίθενται νέα οικοδομήματα για να εξυπηρετήσουν τις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες του ιερού. Στα τέλη του 4ου αι. π.Χ., ο χώρος αποκτά την οριστική διάρθρωσή του. Στους ελληνιστικούς και ρωμαϊκούς χρόνους θα υποστεί κάποιες τροποποιήσεις, που επέβαλαν οι συνθήκες της εποχής.

Οι αγώνες, που τελούνταν στο χώρο ήδη από τους προϊστορικούς χρόνους, αναδιοργανώνονται κατά τον 8ο αι. π.Χ. από το βασιλιά της Ήλιδας Ίφιτο, τον Κλεισθένη της Πίσας και τον Λυκούργο της Σπάρτης, οι οποίοι θέσπισαν και την «ιερή εκεχειρία». Οι Ολυμπιακοί αγώνες, τα Ολύμπια, τελούνταν από τότε κάθε τέσσερα χρόνια και απέκτησαν πανελλήνιο χαρακτήρα. Οι αθλητές που έπαιρναν μέρος στους αγώνες έπρεπε να είναι γνήσιοι Έλληνες και ελεύθεροι πολίτες. Οι γυναίκες δεν επιτρεπόταν να παρακολουθούν τους αγώνες.

Οι νικητές των αγώνων στεφανώνονταν με τον «κόπινο», κλαδί από την «καλλιστέφανο ελαία», που βρισκόταν κοντά στο ναό του Διός. Το στεφάνι αυτό αποτελούσε τη μεγαλύτερη τιμή για τον αγωνιζόμενο, την οικογένεια και τη γενέτειρά του και δεν αντισταθμιζόταν ούτε με χρήματα ούτε με αξιώματα.

Με την απαγόρευση των ειδωλολατρικών θρησκειών καταργήθηκε ο θεσμός των Ολυμπιακών αγώνων που γνώρισε δώδεκα αιώνες ακμής και λάμπρυνε την ιστορία του αθλητισμού.

Τα Μνημεία

1. Το Γυμνάσιο είναι κτίριο του 2ου αι. π.Χ. και αποτελείται από υπαίθριο χώρο που περιβάλλεται από στοές, όπου προπονούσαν οι αθλητές στο αγωνίσματα του δρόμου και στο πένταθλο. Στο νότιο άκρο του χτίστηκε μεγαλοπρεπές πρόπυλο στα τέλη του 2ου αι. π.Χ.

2. Η Παλαίστρα, τετράγωνο κτίριο του 3ου αι. π.Χ., αποτελείται από υπαίθρια περίστυλη αυλή και δωμάτια γύρω από αυτή. Ήταν χώρος προπόνησης των αθλητών στην πάλη, στην πυγμή και στο άλμα.

3. Ο Θεηκόλεών, κτίριο ορθογώνιο με περίστυλη αυλή, ήταν έδρα των Θεηκόλων, των ιερέων της Ολυμπίας.

4. Τα Λουτρά χτίστηκαν τον 5ο αι. π.Χ. και μετασκευάστηκαν σε μεταγενέστερους χρόνους.

5. Το εργαστήριο του Φειδία, όπου ο Φειδίας φιλοτέχνησε το χρυσελεφάντινο άγαλμα του Διός, που ήταν στημένο στο ναό του θεού. Τον 5ο αι. μ.Χ. χτίστηκε πάνω στα ερείπια του εργαστηρίου χριστιανική βασιλική.

6. Το Λεωνίδαίο χτίστηκε το 330 π.Χ. από τον Λεωνίδα τον Νάξιο και χρησίμευε ως ξενώνας των επίσημων ξένων επισκεπτών του ιερού.

7. Το Βουλευτήριο χτίστηκε τον 6ο αι. π.Χ. και υπέστη πολλές προσθήκες και μετασκευές μέχρι το 2ο αι. π.Χ. Στο βωμό του Ορκίου Διός, που υπήρχε στο Βουλευτήριο, οι αθλητές έδιναν τον όρκο πριν από τους αγώνες.

8. Η Νότια Στοά, κτίσμα του 4ου αι. π.Χ., αποτελεί το νότιο όριο του ιερού.

9. Στο Νοτιοανατολικό Κτίριο, του 4ου αι. π.Χ., υπήρχε βωμός της Αρτέμιδος. Τον 1ο αι. μ.Χ., ο Νέρων έχτισε έπαυλη στα ερείπιά του.

10. Η Στοά της Ηχούς ή Επτάηχος χωρίζει την Άλις από το Στάδιο. Χτίστηκε γύρω στο 350 π.Χ.

11. Η Κρυπή, στεγασμένος διάδρομος που συνδέει το Στάδιο με την Άλις, χτίστηκε στα τέλη του 3ου αι. π.Χ.

12. Το Στάδιο, όπου τελούνταν οι γυμνικοί αγώνες, είχε μήκος 212,54 μ. και πλάτος 28,50 μ. Δεν είχε καθίσματα, εκτός από τη λίθινη εξέδρα των Ελλανοδικών, που βρισκόταν απέναντι από το βωμό της θεάς Δήμητρος Χαμύνης. Στα πρανή του μπορούσαν άνετα να καθήσουν 45.000 θεατές.

13. Ο Ιππόδρομος τοποθετείται νότια του Σταδίου. Σήμερα δεν σώζεται.

14. Οι Ζάνες, δεκαεξί βάσεις αγαλμάτων του Διός, ήταν αφιερώματα των αθλητών που υπέπεσαν σε παράπτωμα κατά τη διάρκεια των αγώνων.

15. Οι Θησαυροί, κτίσματα του 6ου και του 5ου αι. π.Χ., είχαν μορφή ναΐσκου και χρησίμευαν για τη φύλαξη πολύτιμων αφιερωμάτων του ιερού.

16. Το Μητρώο, ο ναός της μητέρας των θεών Κυβέλης, του 4ου αι. π.Χ.

17. Το Νυμφαίο χτίστηκε το 160 μ.Χ. από τον Ηρώδη τον Αττικό.

18. Ο ναός της Ήρας, ένας από τους αρχαιότερους δωρικούς ναούς της Ελλάδας (600 π.Χ.). Στο σηκό του βρέθηκε το άγαλμα του Ερμή του Πραξίτελη.

19. Το Πελόπιο, το τέμενος του Πέλοπα, του 5ου αι. π.Χ.

20. Ο μεγάλος βωμός του Διός τοποθετείται στα νοτιοανατολικά του ναού της Ήρας, όπου γίνονταν οι θυσίες προς τιμήν του θεού.

21. Το Φιλιπείο, κυκλικό οικοδόμημα, που χτίστηκε από τον Φίλιππο Β΄, βασιλιά της Μακεδονίας, μετά τη μάχη της Χαϊρώνειας (338 π.Χ.) και αποπερατώθηκε από το γιο του, Μέγα Αλέξανδρο. Φιλοξενούσε πέντε ανδριάντες, του Αλεξάνδρου και των προγόνων του, έργα του γλύπτη Λεωχάρη.

22. Το Πρυτανείο, έδρα των πρυτάνεων, όπου έκαιγε η ιερή εστία με το άσβεστο πυρ. Κτίσμα του 5ου αι. π.Χ.

23. Ο ναός του Διός, το σημαντικότερο κτίριο της Άλιως, χτίστηκε στο διάστημα 470-456 π.Χ. Ήταν δωρικού ρυθμού, περίτερος, με 6x13 κίονες, έργο του Ηλείου αρχιτέκτονα Λίβωνα. Στο σηκό του υπήρχε το χρυσελεφάντινο άγαλμα του Διός, το αριστουργηματικό έργο του Φειδία. Οι γλυπτές παραστάσεις των αετωμάτων του εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Ολυμπίας.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΟΛΥΜΠΙΑΣ

ΠΡΟΘΑΛΛΑΜΟΣ

Εκτίθεται η μακέτα του αρχαιολογικού χώρου, καθώς και μία πινακίδα με τις διαδρομές των επισκεπτών στις αίθουσες του Μουσείου.

ΑΙΘΟΥΣΑ 1

Στις προθήκες εκτίθενται ευρήματα της προϊστορικής εποχής στην Ολυμπία, από την τελική νεολιθική περίοδο έως τους μυκηναϊκούς χρόνους. Το κέντρο της αίθουσας καταλαμβάνει η μακέτα του μεγάλου τύμβου του Πελοπίου της ΠΕ II-III περιόδου. Επίσης, στις τρεις προθήκες δεξιά στον εισερχόμενο στην αίθουσα εκτίθενται σφυρήλατα ασσυριακά χάλκινα ελάσματα με διάφορες παραστάσεις ανθρώπων και ζώων που χρονολογούνται στον 8ο αι. π.Χ.

ΑΙΘΟΥΣΑ 2

Παρουσιάζονται έργα μεταλλοτεχνίας των γεωμετρικών και πρώιμων αρχαϊκών χρόνων: ειδώλια ανθρωπόμορφα και ζωόμορφα, χάλκινοι λέβητες, κεφαλές γρυπιών, ελάσματα με σφυρήλατες παραστάσεις μυθολογικών θεμάτων, θώρακες, ασπίδες, κράνη διαφόρων τύπων, κνημίδες και άλλα τμήματα του αμυντικού και επιθετικού εξοπλισμού των πολεμιστών. Στο βάθος της αίθουσας δεσπόζει αποκατεστημένο το πήλινο κορυφαίο ακρωτήριο του ναού της Ήρας.

ΑΙΘΟΥΣΑ 3

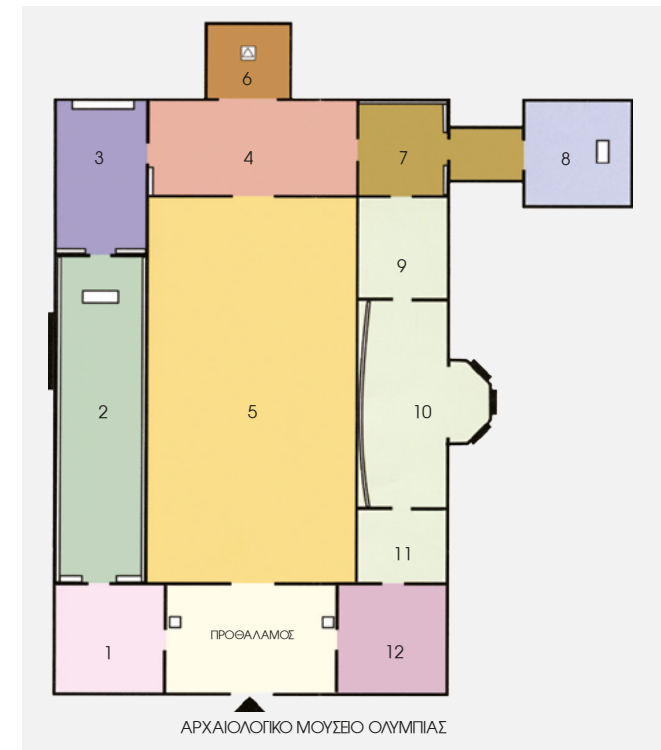
Στις προθήκες φιλοξενούνται έργα μεταλλοτεχνίας και κεραμικής (τέλη 6ου-αρχές 5ου αι. π.Χ.), ενώ στο βάθος υπάρχει αποκατάσταση του θριγκού με το αέτωμα του Θησαυρού των Μεγαρέων, όπου στη γλυπτική σύνθεση απεικονίζονται σκηνές Γιγαντομαχίας. Στον ανατολικό τοίχο της αίθουσας έχουν αναρτηθεί πήλινα αρχιτεκτονικά μέλη με πλούσια γραπτή διακόσμηση, προερχόμενα από διάφορα κτίρια του ιερού.

ΑΙΘΟΥΣΑ 4

Στις επιτοίχιες προθήκες παρουσιάζονται έργα μεταλλοτεχνίας των κλασικών χρόνων, καθώς και τμήματα πήλινων ακρωτηρίων από τις στέγες διαφόρων κτιρίων του ιερού. Οι περισσότερες προθήκες περιέχουν εξαιρετικά έργα της μεγάλης ηηλοπλαστικής με κορυφαίο το σύμπλεγμα του Διός με τον Γανυμήδη. Ιδιαίτερης ιστορικής αξίας είναι το κράνος του Μιλτιάδη, αφιερωμένο στο ιερό μετά τη νικηφόρα μάχη του Μαραθώνα (490 π.Χ.).

ΑΙΘΟΥΣΑ 5

Φιλοξενεί τα δύο μεγαλειώδη αετώματα του ναού του Διός, με τις περίφημες γλυπτικές συνθέσεις του αυστηρού ρυθμού. Στο ανατολικό αέτωμα απεικονίζεται ο αγώνας του Πέλοπα και του Οινόμαου, όπου κεντρική μορφή είναι ο Δίας και στο δυτικό η διαμάχη Λαπιθών και Κενταύρων. Στο κέντρο του δυτικού αετώματος δεσπόζει η μορφή του Απόλλωνος. Στην ίδια αίθου-

σα, στους δύο στενούς τοίχους εκτίθενται οι δώδεκα μετόπες με τους άθλους του Ηρακλή από το ναό του Διός.

ΑΙΘΟΥΣΑ 6

Πάνω σε τριγωνικό βάθρο είναι στημένο το αριστούργημα της πλαστικής του 5ου αι. π.Χ., το άγαλμα της Νίκης του Παιωνίου, αφιέρωμα των Ναυπακτιών και των Μεσσηνίων στον Δία σε ανάμνηση της νίκης τους κατά των Λακεδαιμονίων το 421 π.Χ.

ΑΙΘΟΥΣΑ 7

Η αίθουσα αυτή είναι αφιερωμένη στο εργαστήριο του Φειδία και στο μεγαλειώδες δημιούργημά του, το χρυσελεφάντινο άγαλμα του Διός, που υπήρξε ένα από τα επτά θαύματα του αρχαίου κόσμου. Στις προθήκες εκτίθενται πήλινες μήτρες πτυχολογίας, εργαλεία και πρώτες ύλες που χρησιμοποιήθηκαν για τη δημιουργία του αγάλματος. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει το προσωπικό κύπελλο του Φειδία με την επιγραφή: *ΦΕΙΔΙΟ ΕΜΙ*.

ΑΙΘΟΥΣΑ 8

Στο κέντρο της αίθουσας δεσπόζει το περίφημο άγαλμα του Ερμή, έργο μοναδικό του γλύπτη Πραξιτέλη, του 4ου αι. π.Χ., που

απεικονίζει το θεό να μεταφέρει τον Διόνυσο νήγιο στις τροφούς του στη Βοιωτία. Η τέλεια στίλβωση του παριανού μαρμάρου, αλλά και ο συνδυασμός της ευρυθμίας του αγάλματος με τη φυσιοκρατική απόδοση είναι οι κύριοι λόγοι για τους οποίους το άγαλμα αυτό θεωρείται ένα από τα σπουδαιότερα έργα τέχνης της ύστερης κλασικής αρχαιότητας.

ΑΙΘΟΥΣΑ 9

Η αίθουσα αυτή φιλοξενεί ευρήματα της ύστερης κλασικής και ελληνιστικής εποχής από το ιερό. Εκτός των προθηκών, επί του τοίχου εκτίθεται τμήμα της πήλινης σίμης του Λεωνίδαίου.

ΑΙΘΟΥΣΑ 10

Η αίθουσα είναι αφιερωμένη στο Νυμφαίο ή Εξέδρα του Ηρώδη του Αττικού. Μπροστά στον ελαφρά καμπυλούμενο τοίχο έχουν τοποθετηθεί τα αγάλματα του οίκου των Αντωνίνων, καθώς και της οικογένειας του Ηρώδη του Αττικού, τα οποία κοσμούσαν τους δύο ορόφους του μνημείου. Στο κέντρο της αίθουσας βρίσκεται το άγαλμα του μαρμάρινου ταύρου, που υπήρξε ανάθημα της Ρήγιλλας στο ιερό του Διός.

ΑΙΘΟΥΣΑ 11

Τα ρωμαϊκά αγάλματα της αίθουσας αυτής προέρχονται από το Μητρώο, το οποίο στους ρωμαϊκούς χρόνους είχε μετατραπεί σε χώρο λατρείας των Ρωμαίων αυτοκρατόρων και από το Ηραίο, όπου πολλά αγάλματα φυλάσσονταν ως έργα τέχνης.

ΑΙΘΟΥΣΑ 12

Περιέχει ευρήματα προερχόμενα από τους τελευταίους αιώνες της λειτουργίας του ιερού, καθώς και σιδερένια αντικείμενα και εργαλεία καθημερινής χρήσης. Μια μεγάλη ενότητα εκθεμάτων προέρχεται από το υστερορωμαϊκό νεκροταφείο στο Φραγκονήσι Μιράκας, στο οποίο είχαν ταφεί αθλητές, αλλά και αξιωματούχοι του ιερού.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ

Μέσα από τα 463 αρχαία αντικείμενα που εκτίθενται στο Μουσείο παρουσιάζεται η υπερχλιετής ιστορία των Ολυμπιακών αγώνων, του μακροβιότερου θεσμού της αρχαιότητας, από τη 2η χιλιετία π.Χ. έως και τον 5ο αι. μ.Χ. Τα σημαντικότερα από τα εκθέματα είναι τα χρυσά δακτυλίδια-σφραγίδες με τις πρώτες απεικονίσεις αγωνισμάτων, τα χάλκινα και πήλινα γεωμετρικά ειδώλια πολεμιστών και αρμάτων και διάφορα αντικείμενα που χρησιμοποιούσαν οι αθλητές, όπως δίσκοι, αλτήρες κ.ά.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ

Στο Μουσείο εκτίθεται εποπτικό και φωτογραφικό υλικό, μέσα από το οποίο παρουσιάζεται η ιστορία των ανασκαφών της Ολυμπίας από το 1875 έως και σήμερα.

ΟΛΥΜΠΙΑ

ΗΛΕΙΑ

i T: 26240 22517, 26240 22742

ΚΕΙΜΕΝΑ: Ξ. ΑΡΑΓΟΠΙΑΝΗ
ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΤΑΠ-ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
MONUMENTS AND MUSEUMS OF GREECE
e-Ticketing system

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων
www.tap.gr